Campagneverslag Doel3 & Tihange2

Amsterdam, 1 juli 2019

Beste crowdfunder,

Het afgelopen jaar heeft WISE een sterke campagne neergezet om Doel3 en Tihange2 zo snel mogelijk gesloten te krijgen. Sinds het laatste verslag dat voor u lag, heeft de campaigner onder meer filmavonden, een trainingsdag en een demonstratie (mede-) georganiseerd.

We zijn blij te kunnen melden dat de meeste doelen die zijn opgesteld bij aanvang van de campagne deel 2., haalbaar gebleken zijn. Een uitgebreid overzicht van de werkzaamheden en wat er bereikt is, vindt u in dit verslag. Er wordt specifiek ingegaan op de campagnedoelen van het campagneplan 2019:

1. Meer mensen uit verschillende doelgroepen worden enthousiast voor de campagne 2.;
2. Er komt sterke, continue lobby voor de sluiting uit Nederland en België;
3. De sluiting van de scheurtjesreactoren vóór 2020 wordt een onderwerp in de federale verkiezingen;
4. De onmiddellijke sluiting van Tihange2 en Doel3 komt in het federale regeerakkoord.

De campagne om de scheurtjescentrales zo snel mogelijk te sluiten is sinds de Belgische federale verkiezingen op 26 mei nóg crucialer geworden. In Vlaanderen hebben de meest pro-nucleaire partijen de verkiezingen gewonnen. Deze partijen zijn expliciet voor het verlengen van de levensduur van alle kerncentrales in België en zaaien twijfel over het sluiten van Doel3 en Tihange2. Druk blijven uitoefenen vanuit de beweging Stop Doel en Tihange en blijven lobbyen is cruciaal om deze gevaarlijke centrales zo snel mogelijk dicht te krijgen.

Dankzij uw financiële steun kunnen we dit belangrijke werk voortzetten.

Nogmaals hartelijk dank daarvoor,

Kirsten Sleven en Kim van Sparrentak

1. Het bereiken van meer doelgroepen

Scholieren en ambtenaren

Eind 2017 was er een grote demonstratie bij het hoofdkantoor van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) in Heerlen. De oproep: "Investeer niet meer in ENGIE, de uitbater van de scheurtjescentrales". Sinds het begin van de campagne was er ambitie om nog meer druk op het ABP te zetten. Hierover hadden we gesprekken met Vereniging Stop Tihange Nederland. Gedurende 2018 meldde ABP Fossielvrij zich aan als nieuwe partner. Hiermee konden we de roep om niet meer in ENGIE te investeren versterken. ENGIE was namelijk ook de uitbater van kolencentrales op de Maasvlakte en ABP Fossielvrij probeert ervoor te zorgen dat ABP niet meer in fossiele bedrijven investeert. We hadden drie verschillende partijen met eenzelfde doel, alleen nog geen duidelijk momentum. Tot begin 2019.

Begin maart gingen de klimaatjongeren van Nederland weer de straat op. De dag erna was de grote onderwijsstaking. Het pensioen van de stakende leraren resulteert in het in gevaar brengen van de toekomst van de klimaatstakers, doordat zij investeren in gevaarlijke kerncentrales en fossiele brandstoffen. We besloten beide groepen tegelijk aan te spreken met één campagne.

Beste docenten,

Verpest uw toekomst de toekomst van uw leerlingen?

U bouwt uw pensioen op bij het ABP. Wist u echter dat het ABP in 2017 10,9 miljard euro investeerde in fossiele energie-bedrijven?

Eén van deze bedrijven is ENGIE, het voormalige Gas de France Suez. ENGIE investeert wereldwijd nog in fossiele energie en heeft onder andere in 2016 nog een kolencentrale geopend op de Maasvlakte.

Daarnaast is ENGIE de uitbater van de kerncentrales met scheurtjes in de reactorvaten in Doel en Tihange. Deze kernreactoren staan vlak over de Nederlandse grens en als er iets misgaat zullen honderdduizenden mensen moeten evacueren.

Het zou uw pensioenfonds sieren als ze een duidelijk signaal geven en niet meer in dit bedrijf wat onnodige milieu- en klimaatrisico's neemt investeert.

Ga daarom nu naar wisenederland.nl/abp en roep het ABP op niet meer met uw pensioengeld in ENGIE te investeren.

Stop Tihange Nederland · ABP Fossiel Vrij · wise

Via onze website konden leden van het ABP en scholieren een brief aan het ABP sturen met het verzoek om niet meer in ENGIE te investeren. Honderden volgden onze oproep op en lieten van zich horen.

Ondertussen hield WISE ook nauw contact met leden uit de adviesraad van het ABP over ENGIE. Zij blijven vragen stellen over ENGIE. Het ABP werd dus zowel intern als extern aan hun mouw getrokken om hun investeringen uit ENGIE terug te trekken.

Fukushima-geïnteresseerden

Rond de herdenking van 8 jaar Fukushima op 11 maart, heeft WISE meerdere filmavonden georganiseerd. Tijdens deze filmavonden toonden we de documentaire van Pure Energie over de verstrekkende gevolgen van de ramp in Fukushima. Na het kijken van deze documentaire werd een presentatie gehouden over Doel3 en Tihange2 en de gevaren van de scheurtjesreactoren. Op deze manier hebben we mensen die zich bezighouden met kernenergie, maar Doel en Tihange toch meer als een ver-van-hun-bed-show zagen weten te betrekken bij de campagne.

www.wisenederland.nl

Valentijn-liefhebbers

Voor de romantici onder ons creëerden we een valentijnskaart voor de dag van de liefde.

Mensen in Brabant

Eind vorig jaar was er veel ophef in de Belgische en Nederlandse media over mogelijke stroomtekorten in België, door de problemen met het Belgische kerncentralepark. Dit zou ook de energiezekerheid in diverse grensgebieden in Nederland in gevaar kunnen brengen. In samenwerking met Sara van Dyck, campaigner energie bij het Bond Beter Leefmilieu in België, schreef onze campaigner een opiniestuk, wat geplaatste werd in het Brabants Dagblad.

Belgische kernenergiecrisis kan ook Brabant treffen

In België kampen ze al jaren met problemen met hun kerncentrales. Kunst- en vliegwerk is nodig om te vermijden dat het licht deze winter uitgaat. Mogelijk lopen enkele grensgemeenten in Brabant gevaar.

Onze zuider¬buren werden vaak aangehaald als voorbeeld tijdens de recent opgelaaide kernenergiediscussie. Terwijl België momenteel door ouderdomsproblemen in hun kerncentrales een groot probleem met de energievoorziening heeft. Deze kernenergiecrisis, waardoor ¬delen van België op koude dagen misschien zonder stroom zullen komen zitten, duurt maar voort. Nu blijkt zelfs dat ook een aantal Nederlandse grensgemeenten straks misschien in het donker zullen zitten.

In België kampen ze al jaren met problemen met hun kerncentrales: in 2012 werden scheurtjes ontdekt in de reactorvaten van twee van de zeven kernreactoren. Internationale experts betwijfelen de veiligheid van deze kernreactoren nog steeds, maar ze mogen van de Belgische regering doordraaien.

In 2014 werd een oliekraan opengezet in de turbinehal van de kerncentrale Doel 4, waardoor de turbine vastliep en kapotging. Onderzoekers vrezen dat de dader een terroristisch motief had, zeker toen bleek dat meerdere werknemers van de kerncentrale in Doel naar Syrië waren afgereisd. Wie uiteindelijk verantwoordelijk was voor de sabotage is nooit ontdekt.

Het lijstje van problemen en onverwachte stilleggingen van de Belgische kerncentrales groeit voortdurend. Zo kampen er centrales met betonproblemen en zijn er lekken vastgesteld in het watercircuit voor noodkoeling van de centrale van Doel.

Ongeziene crisis

Kernenergie is voor België al lang geen betrouwbare energiebron meer. De centrales draaiden in 2018 slechts voor 52 procent van de tijd. De laatste vier jaar lagen de centrales een derde van de tijd plat. Die onverwachte kernuitval zorgt vandaag de dag voor een ongeziene crisis op de Belgische energiemarkt.

Doordat investeringen in alternatieven uitbleven, is kunst- en vliegwerk nodig om te vermijden dat het licht deze winter uitgaat. Het gaat zo ver dat Electrabel er zelfs over denkt om stroomboten aan te voeren uit het buitenland en straalmotoren uit de jaren ’70 wil gaan gebruiken als noodgenerator.

Van een duurzaam energiebeleid met een duidelijke toekomst is in België tot op vandaag helaas geen sprake. Volgens een wet uit 2003 moeten alle kerncentrales dicht ¬tegen 2025. Deze wet ligt voortdurend onder vuur. Zo werd de levensduur van de drie oudste centrales, die normaal gezien dicht moesten in 2015, al eens met 10 jaar verlengd. Deze voortdurende onzekerheid zorgt ervoor dat investeerders er niet happig op zijn om nieuwe capaciteit bij te bouwen in België.

Onlangs berichtte de Belgische omroep VRT dat een mogelijke black-out niet binnen de landsgrenzen zal blijven. Franse en Nederlandse grensgemeenten zijn ook deels aangesloten op het Belgische energienet en kunnen dus ook afgeschakeld worden als er te weinig stroom is. In oktober werd al duidelijk dat de energieprijzen ook in Nederland dit jaar een stuk hoger zullen uitvallen, omdat België een heleboel stroom uit haar buurlanden zal moeten inkopen.

Het grote energiebedrijf ENGIE, de eigenaar van de kerncentrales, heeft er duidelijk een potje van gemaakt. Er zijn continu berichten van fouten in de kerncentrales en achterstallig onderhoud. Daarnaast is er continu gelobby om de kosten van de ontmanteling van de centrales en de berging van het ¬radioactief afval op de samenleving af te schuiven.

In België zijn ze er klaar mee. De krant De Standaard deed onlangs een belrondje, waaruit bleek dat zowat elke energieproducent, zelfs de huidige uitbater Electrabel, geen behoefte heeft aan het bouwen van een nieuwe kerncentrale. Voor hen is het duidelijk: in een duurzame toekomst spelen nieuwe kerncentrales geen rol. Het is te duur en levert te veel problemen op.

Mogelijke kernramp

Voor de luide Nederlandse kernenergievoorstanders is het misschien verstandig eens over de grens heen te kijken en ervan te leren. De situatie in België is zeker geen positief voorbeeld voor afhankelijkheid van kernenergie. Ook in kernenergieland Frankrijk hebben ze nu besloten langzaam van kernenergie af te gaan. Er zitten simpelweg te veel nadelen aan kernenergie.

Daarnaast blijkt dat niet alleen een mogelijke kernramp een grensoverschrijdend risico is, met potentieel desastreuze gevolgen. Problemen met grote energiecentrales treffen ook onze energiezekerheid en portemonnee.

2. Lobby voor de sluiting uit Nederland en België

Beleid beïnvloeden

Een belangrijke taak van de campagne is om te blijven lobbyen voor de sluiting van Doel3 en Tihange2. Dit gebeurt zowel online als met persoonlijke gesprekken. WISE heeft meerdere malen contact gehad met Nederlandse politici, met het verzoek om parlementaire vragen te stellen over Doel3 en Tihange2, zowel op lokaal als nationaal niveau. Ook heeft de campaigner contact gehad met meerdere Belgische politieke partijen. Maar we belobbyen niet alleen de Nederlandse en Belgische overheid. De Duitse regering was altijd voor onmiddellijke sluiting van de scheurtjesreactoren, maar veranderde haar standpunt aan het begin 2019. In samenwerking met de trinationale beweging heeft WISE een brief verstuurd naar de Duitse regering om hun standpunt inzake Doel3 en Tihange2 te herzien.

Ook heeft WISE de Vereniging Stop Tihange ondersteunt in hun gesprekken met de Nederlandse nucleaire waakhond ANVS.

Samenwerkingsplatform gemeenten

Het vorig jaar opgezette *samenwerkingsplatform gemeenten* is met name actief geweest als een informatie- en deelplatform. Binnen dit platform zijn lokale politici aangesloten die zich bezighouden met de scheurtjesreactoren en deze frequent agenderen binnen hun gemeente. Met name zaken die invloed kunnen hebben op lokale besturen worden onderling gedeeld, om samen de problemen rondom Doel3 en Tihange2 scherp te houden.

Samenwerking met Belgische Ngo's

Aangezien de Belgische Ngo's al een breed netwerk hebben binnen het Belgische krachtenveld hebben we veel met hen samengewerkt en van hun netwerk gebruik gemaakt. Naast het kunnen informeren van de leden van deze organisaties, hebben deze organisaties onze boodschap met betrekking tot Doel3 en Tihange2 meegenomen in hun lobbywerkzaamheden. Daarnaast hebben we hard gewerkt om de zaak Doel3 en Tihange2 zo hoog mogelijk op de prioriteitenlijstjes van deze milieuorganisaties te krijgen.

3. De sluiting van de scheurtjesreactoren agenderen voor de Belgische verkiezingen

Inspelen op de actualiteit

WISE heeft geprobeerd om de scheurtjesreactoren zo vaak als mogelijk op de Belgische agenda te krijgen, door in te spelen op wat er in België actueel was. Via sociale en reguliere media hebben we vaak gereageerd, of geprobeerd het verhaal te pluggen. Sinds begin 2019 domineerden de klimaatjongeren in België bijna al het nieuws over klimaat, milieu en energie. Daarom hebben we op diverse manieren geprobeerd om de energietransitie en de kernuitstap te koppelen aan de scheurtjesreactoren.

Training voor klimaatactivisten

Eind april organiseerde Greenpeace België samen met ons een trainingsdag voor klimaatactivisten. Doordat WISE al een goede samenwerking met Greenpeace België had, werden wij medeorganisator, zodat kernenergie en de scheurtjesreactoren een stevige rol kregen in het programma. In België begon Youth for Climate met actievoeren en daar sloten al snel Teachers for Climate, Parents for Climate en nog vele andere groepen zich bij aan. Greenpeace en WISE organiseerden daarom *All for Climate* waarbij trainingen werden gegeven, de groepen aan elkaar gelinkt werden én meerdere trainingen werden gegeven over kernenergie, de scheurtjesreactoren en de relatie tussen klimaat en kernenergie. Op deze manier hebben we de klimaatbeweging direct gelinkt aan de strijd tegen Doel3 en Tihange2. En met succes; de trainingen over Doel en Tihange waren de drukstbezochte trainingen van de dag.

Kernenergie-blok

Begin mei organiseerden de sociale bewegingen in België de demonstratie *Hart boven Hard.* In samenwerking met het trinationaal overleg, waar alle groepen en organisaties die zich met de scheurtjesreactoren bezighouden samenkomen, besloten we mee te doen met een Doel3 en Tihange2-blok binnen deze demonstratie. Op 10 mei waren zo'n 150 mensen aanwezig die meeliepen met ons blok en de boodschap: *Doel3 and Tihange2 – No thanks!* en *100% renewables? – Yes Please!* vol overgave uitdroegen.

Partijen-overzicht

In aanloop naar de verkiezingen heeft WISE een overzicht gemaakt van alle standpunten van de politieke partijen. Hiervoor heeft zij alle partijprogramma's van de partijen die deelnamen aan de Federale verkiezingen onderzocht. We hebben dit overzicht met behulp van een sociale media campagne onder de aandacht van een breed publiek gebracht.

Wat zeggen de politieke partijen over Doel3 en Tihange2?

	Scheurtjescentrales eerder dicht	Kernuitstap 2025	Deur open nieuwe nucleaire technologie	Gaat voor 100% hernieuwbare energie
CD&V	Niet genoemd	Ja	Blijven onderzoek naar nieuwe nucleaire technologie verdedigen.	Nee
CDH	Niet genoemd	Ja	Niet duidelijk	Nee
Ecolo	Doel3 uiterlijk in 2022, Tihange2 uiterlijk in 2023 (=kernuitstap)	Ja	Nee	Ja
Groen	Als er geen absolute zekerheid over de veiligheid geboden kan worden	Ja	Nee	In 2050
MR	Niet genoemd	Ja	Wil vooral investeren in gascentrales en nieuwe gastechnologieën.	Nee
N-VA	Niet genoemd	Nee	Wil ontwikkeling van nieuwe innovatieve kernreactoren.	Nee
Open VLD	Niet genoemd	Ja	Wil onderzoek blijven doen naar nieuwe nucleaire technologie en nieuwe vormen van kernenergie	Nee
PP	Niet genoemd	Nee	Wil investeren in nieuwe kerncentrales, thorium centrales of small modular reactors.	Nee
PS	Niet genoemd	Ja	Nee	Ja
PTB	Onmiddelijk	Ja	Nee	In 2050
PvdA	Onmiddelijk	Ja	Nee	In 2050
SP.A	Eerder, om de kernuitstap te versnellen	Ja	Nee	In 2050
Vlaams Belang	Niet genoemd	Nee	Investeren in nieuwe generaties kerncentrales en onderzoek naar thorium	Nee

4. De onmiddellijke sluiting van Tihange2 en Doel3 komt in het federale regeerakkoord

De kans dat de onmiddelijke sluiting van Tihange2 en Doel3 in het Federale regeerakkoord komt is erg klein. Enkel één politieke partij die meedeed aan de verkiezingen had dit als expliciete eis in haar verkiezingsprogramma staan. De twee grote winnaars in de Vlaamse verkiezingen hebben al vaak laten dooschemeren dat zij niet geloven dat de scheurtjesreactoren een probleem zijn. Zij willen alle kerncentrales inclusief de scheurtjescentrales zelfs langer laten draaien.

Daarom vindt WISE het van belang dat we blijven strijden voor de sluiting van Doel3 en Tihange2. Het ziet ernaar uit dat ook vanaf 2020 er nog veel werk te doen is. Zeker tijdens het formeren van een nieuwe regering in België is het van groot belang dat we onze aandacht erbij blijven houden. En dat kan, gezien de huidige politieke situatie en kijkend naar het verleden, nog behoorlijk lang duren…

Daarnaast is het van belang om de boodschap dat de scheurtjesreactoren niet veilig zijn uit te blijven dragen. De Nederlandse regering heeft al vragen gesteld aan de Belgische regering en we hopen dat ze in Den Haag scherp genoeg blijven om dit ook te doen in aanloop naar een nieuwe regering in België én daarna.

Bijlage: Financieel overzicht 2019 nov 18't/m juni '19

Omschrijving opbrengsten	Inkomsten
Bijdrage Gemeente Meerssen	€ 2.500,00
Bijdrage Weerbaarheid&Solidariteit	€ 3.750,00
Bijdrage Gemeente Onderbanken	€ 500,00
Bijdrage Gemeente Maastricht	€ 2.400,00
Bijdrage Gemeente Bergen op Zoom	€ 2.500,00
Bijdrage Gemeente Steenbergen	€ 1.250,00
NMF Limburg	€ 2.500,00
Bijdrage individuele donateurs incasso	€ 10.461,00
Giften	€ 71,00
Restant 2018	€ 6.815,00
Totaal	**€ 32.747.00**

Omschrijving kosten	Uitgaven
Salaris 0.4 fte coördinatie project (7 maanden)	€ 3.000,00
Salaris campaigner (8 maanden incl. sociale lasten etc.)	€ 23.000,00
Reiskosten NS-kaart Vrij Trein	€ 2.208,00
Verblijfskosten (lobby) gesprekken in Den Haag, Brussel, Maastricht etc.	€ 426,00
Drukwerk, marketing etc.	€ 552,00
Kosten acties Hart Boven Hard	€ 900,00
Totaal	**€ 30.086,00**
Restant campagne	**€ 2.661**

** Bij de bijdragen van gemeentes die één bedrag voor twee jaar hebben gegeven zijn de bedragen gehalveerd.*